

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 31 Кодексу
адміністративного судочинства України щодо особливостей визначення
складу суду для розгляду справ Великою Палатою Верховного Суду в
порядку апеляційного провадження»
*(реєстр. № 13397 від 24.06.2025)**

***Анотація:** В інформаційній довідці викладено результати аналізу проекту Закону України «Про внесення змін до статті 31 Кодексу адміністративного судочинства України щодо особливостей визначення складу суду для розгляду справ Великою Палатою Верховного Суду в порядку апеляційного провадження» (реєстр. № 13397 від 24.06.2025).*

***Ключові слова:** Верховний Суд, Велика Палата Верховного Суду, суддя-доповідач, спеціалізація судді, апеляційне провадження, Кодекс адміністративного судочинства України.*

Вступ. Відповідно до пункту 2 частини другої статті 45 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Велика Палата Верховного Суду діє як суд апеляційної інстанції у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції.

На нашу думку, норми частини першої статті 31 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) є засадничими положеннями щодо питання визначення складу суду, відповідно до яких визначення судді, а в разі колегіального розгляду – судді-доповідача для розгляду конкретної справи здійснюється Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою під час реєстрації документів, зазначених у частині другій статті 18 КАС України, а також в інших випадках визначення складу суду на будь-якій стадії судового процесу, з урахуванням спеціалізації та рівномірного навантаження для кожного судді, за принципом випадковості та в хронологічному порядку надходження справ.

Аналогічні норми містяться у частині першій статті 32 Господарського процесуального кодексу України та в частині першій статті 33 Цивільного процесуального кодексу України.

Отже, врахування спеціалізації суддів у всіх видах судочинства (цивільного, господарського, адміністративного) є обов’язковим і важливим на всіх стадіях судового процесу.

Основна частина. Як зазначено в пояснювальній записці до законопроекту «Про внесення змін до статті 31 Кодексу адміністративного судочинства України щодо особливостей визначення складу суду для розгляду справ Великою Палатою Верховного Суду в порядку апеляційного провадження» (реєстр. № 13397 від 24.06.2025) (далі – законопроект), його метою є «вдосконалення правового регулювання порядку визначення складу суду, зокрема судді-доповідача, для розгляду адміністративних справ Великою Палатою Верховного Суду як судом апеляційної інстанції, що сприятиме

забезпеченню реалізації принципів процесуальної рівності суддів, неупередженості, автоматизованого визначення складу суду, а також – рівномірного навантаження, що є обов’язковим у діяльності судів». Для цього законопроектом пропонується встановити, що у такій ситуації суддею-доповідачем (який виконує функції головуєчого у судовому засіданні) є суддя, визначений Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою на підставі принципу випадковості, без урахування спеціалізації.

Така пропозиція несе певні ризики. Не можна погодитися, що при перегляді рішення суду першої інстанції Велика Палата Верховного Суду, діючи як апеляційна інстанція, не потребує перевірки цього рішення та вивчення особливостей адміністративного спору спеціалізованими суддями, зокрема суддею-доповідачем.

Крім того, на нашу думку, новації законопроекту не узгоджуються із положеннями частини першої статті 31 КАС України в контексті визначення Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою судді-доповідача для розгляду адміністративних справ Великою Палатою Верховного Суду як судом апеляційної інстанції без урахування спеціалізації такого судді. До того ж частиною першою статті 31 КАС України визначено, що спеціалізація суддів враховується і при касаційному перегляді справ.

Принагідно відзначимо, що ініційована зміна суперечить і загальному підходу правового регулювання щодо визначення складу суду та судді-доповідача, відображеному у Господарському процесуальному кодексі України та Цивільному процесуальному кодексі України, адже у всіх трьох судочинствах (цивільному, господарському, адміністративному) має застосовуватися єдине правове регулювання.

Висновок. Законопроект, на нашу думку, потребує доопрацювання в контексті висловлених застережень. Спеціалізація суддів у всіх видах судочинства є обов’язковим і важливим чинником на будь-якій стадії судового процесу.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*